

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	Політична та соціальна філософія, культурологія, соціологія / Political and social philosophy, culture studies, sociology
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	фахова передвища
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Семестр	3 семестр (9 кл), 1 семестр (11 кл)
Кафедра	Економіки, управління та адміністрування
Курс	2 курс (9 кл), 1 курс (11 кл)
Анотація курсу	Метою викладання навчальної дисципліни повинно забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді не можливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання. Основними завданнями вивчення дисципліни є: • формування наукового світогляду; • формування філософської культури мислення та пізнання; • набуття навичок науково-філософського аналізу; • набуття навичок духовного самовдосконалення; • свідоме застосування в професійній діяльності філософської методології та знань; • виховання творчої особистості, яка має високий рівень культури, громадянську

	відповідальність, національну гідність, патріотизм; • виховання активної життєвої позиції; • вміння вільно і самостійно визначатися у своїх релігійно-світоглядних орієнтаціях.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=339
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Д.політ.н. Васильчук Є.О. Канали комунікації: чат у moodle, zoom, сторінка у FB https://www.facebook.com/profile.php?id=100001694317844
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/programs.php
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Програмні результати	
Знання	РН 01. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.
Опис дисципліни	

Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 90 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 14 Кількість практичних занять – 16 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60 Форма підсумкового контролю – екзамен
Методи навчання	Вербальні (словесні) методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та комп'ютерними програмами чи глобальною мережею Інтернет. Наочні методи (демонстраційний експеримент), у яких головну роль відіграє демонстрація викладачем явищ і предметів, а слово набуває скеровуючого значення (ним викладач спрямовує хід спостережень і логіку міркування студентів). Інтерактивні методи навчання: робота у групах; інтерактивні презентації; дискусії; мозкові штурми; рольові ігри; аналіз історій і ситуацій.
Зміст дисципліни	
Тема 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна	Виникнення політики: причини та підходи до з'ясування сутності. Уявлення про політику як соціальну реальність. Основні функції політики. Структура політики. Специфічні риси політики. Взаємовідносини політики з іншими сферами суспільства. Рушійні сили політики. Суперечності, потреби та інтереси у політиці. Структура політичного знання. Предмет політології. Закони, принципи та категорії політології. Структура політології. Основні завдання та функції політології. Методологія та методи політологічного пізнання. Методика конкретних політологічних досліджень. Значення політології для формування політичної свідомості та політичної культури студентства. Основні етапи розвитку політології. Чиказька

	школа політичної науки. Позитивістський напрямок вивчення політології. Соціологічний напрямок вивчення політології. Теорії еліт В. Паретто. Біхевіорістський підхід у політології.
Тема 2. Історія політичної думки	Зародження політичної думки у країнах Стародавнього Сходу. Політичні вчення Стародавньої Греції. Політична думка та світоглядні ідеї Стародавнього Риму. Політичні ідеї раннього християнства. Політична думка часів Середньовіччя. Епоха Відродження – новий етап у розвитку політичної науки. Політичні концепції Нового часу. Політичні ідеї доби Просвітництва. Політичні вчення XIX ст. Ліберальна політична думка. Теорія насильства Л.Гумпловича. Виникнення і розвиток соціально-політичних утопій. Виникнення, сутність політичної доктрини марксизму. М.Вебер про ідеальні типи влади, раціональну бюрократію. Теорія еліт. Залізний закон олігархії Р.Міхельса. Міжнародні відносини і політичні партії в політологічних дослідженнях XX ст. Основні школи та течії сучасної зарубіжної політології. Системний аналіз влади. Політична соціологія. Компаративістика. Теорія політичних систем. Формування первісних політичних уявлень. Політична думка Київської Русі. Морально-правові та релігійні уявлення про суспільство. “Руська правда”. “Повчання дітям” Мономаха. Політичні ідеї у Галицько-Волинській державі, Великому князівстві Литовському та в Речі Посполитій. Ідеї політичного і національного відродження України (П.Могила, І.Вишенський, С.Яворський). Українська політична думка періоду козацько-гетьманської доби. “Конституція Пилипа Орлика”. Розвиток політичної думки вченими Києво-Могилянської академії. Духовно-моральні виміри політики у поглядах Г.Сковороди. Політичні ідеї Кирило-Мефодієвського братства. М.Драгоманов – основоположник політичної науки в Україні. Народницька школа в історії української політичної думки. Політичні ідеї І.Франка та

	Л.Українки. Політичні концепції українських мислителів ХХ ст. Теорія національного самовизначення М.Грушевського. Державницька ідея В.Винниченка. Націоналізм Д.Донцова. Монархічно-гетьманська концепція В.Липинського. Політична думка міжвоєнної доби в Україні. Формування і розвиток національної школи політології в сучасній Україні.
Тема 3. Предмет і система філософії.	Поняття „філософія”. Місце філософії в самопізнанні людини. Основні джерела філософії: міфологія, релігія. Світогляд як духовно практичне засвоєння світу. Структура світогляду. Типи світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння. Світобачення та його принципи: монізм, плюралізм, скептицизм, догматизм, раціоналізм, сенсуалізм. Предмет і функції філософії.
Тема 4. Філософія Стародавнього світу.	Історія філософії як сходження до вершин людського самопізнання. Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Проблема позбавлення людини від страждань у філософії Стародавньої Індії. Проблеми філософії Стародавнього Китаю. Антична філософія: особливості розвитку, морально-етична спрямованість.
Тема 5. Філософія Середніх віків та доби Відродження	. Загальна характеристика доби середньовіччя. Роль християнства у формуванні середньовічної філософії. Основні проблеми та досягнення філософії доби середньовіччя в Європі та Візантії. Філософія Відродження: гуманістичний характер; науково-природничі погляди; соціально-політичні ідеї; етика Ренесансу. Проблема людської особистості.
Тема 6. Культурологія як наука і навчальна дисципліна	Культурологія як навчальна дисципліна: її філософський сенс. Сутність культури та основні культурологічні парадигми. Методологічні принципи культурології. Основні функції культури
Тема 7. Походження культури та її сутність	Сучасний погляд на проблему антропосоціогенезу. Сутність культурної еволюції та її відмінність від біологічної.

	Генезис та етапи культурної еволюції. Виникнення мистецтва як унікального механізму культурної еволюції	
Політика дисципліни		
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.	
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.	
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.	
Система оцінювання		
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.		
Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни		
Види навчальної роботи		Мах кількість балів
Аудиторна		
Експрес-опитування (5 тем)		15
Практичні завдання (5 тем)		15
Модульні контрольні роботи (2 роботи)		10
Індивідуальна робота		
Творче завдання		20
Реферат		10
Екзамен		30
Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст

A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Мельничук В. Специфіка конструювання моделей місцевого самоврядування в країнах Європейського Союзу. Вісник Львівського університету. Серія: філософсько-політологічні студії. 2022. Вип. 42. С. 278-285.
2. Митрощенко В. Політичні партії Великої Британії в умовах виходу держави з Європейського Союзу. Вісник Львівського університету. Серія: філософсько-політологічні студії. 2021. Вип. 39. С.117-123.
3. Петрушенко В. Л. Філософський словник: терміни, персоналії, сентенції. Львів: «Магнолія- 2006», 2021. 350 с.
4. Приходько С. М., Ільченко А. М., Помаз Ю. В. Ціннісні аспекти культури українського суспільства. Політикус. Науковий журнал. 2022. № 2. С. 103-109.
5. Сучасні політичні процеси : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти [Електронне видання] / уклад.: Л. Кормич, І. Милосердна, А. Прохоренко ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2023. 58 с.
6. Ткач Б. А. Інституційні засади політичної відповідальності в Європейському Союзі. Регіональні студії. 2021. № 25. С. 48-52.
7. Філософія: навч.посіб./ Тімченко О.П., Козій І.В., Пігош М.А., Шевчук А.В [за ред.О.П.Тімченка] ;Центр.спілка споживчих т-в України, Львів. торг.екон.ун-т.- Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2022. 255с.
8. Філософія: навч-метод. посібник / Шукалович А.М. М-во освіти і науки України, Львів. Нац. Ун-т ім. І. Франка, Львів.: ЛНУ ім І. Франка, 2022. 192 с.

9. Філософія: підручник [для студ, аспір, викладачів] Людмила Рижок; М-во освіти і науки України, Львів. Нац. Ун-т ім. І. Франка, Вид.2-ге, переро; допов., Львів.: ЛНУ ім І.Франка, 2022. 648 с.
10. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 286 с.
11. Шипунов Г., Швець В. «Нова політика» як наслідок ціннісної трансформації сучасних суспільств: особливості виникнення та тенденції інституційного розвитку в Західній Європі. Вісник Львівського університету. Серія: філософсько-політологічні студії. 2022. Вип.40. С.215-223.
12. Штанко В.І. Філософія: навч.посіб./ В.І. Штанько, Г.М. Горячковська, Г.Г. Старикова; М-во освіти і науки України, Харків. нац.ун-т радіоелектроніки. Харків ХНУРЕ, 2021. 292 с.
13. Ярошенко Т. М. Культурологія і етика в характеристиках, викликах і відповідях сучасної доби. Матеріали Міжнародної конференції «Глобальні трансформації у сфері культури: виклики сьогодення». Львівський національний університет, 29-30 жовтня 2021 р. С. 14-17.
14. Ярошенко Т.М. Морфологія культури в системі філософсько-культурологічного знання; особливості, проблеми, сучасні перспективи / Т.М. Ярошенко // Тези звітної наукової конференції філософського факультету. Львів, 2021. С. 267-271.